

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri Iurisconsulti De Officiis Magistratvs, Et
Svbditorvm In Repub. tàm ciuili, quàm literaria**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1581

VD16 R 1452

Responsio Georgii Salzhvberi Boii.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00027814-7

Sed quoniam tamen non modò turpe, ve-
rùm etiam perniciosum esse duco; aut falsum
sentire; aut quod non satis exploratè perce-
ptum sit, cum pertinacia quadam defendere:
placet mihi audire eruditioris cuiusdam hac
de re sententiam: qui & ætate, & gradu do-
ctrinæ me antecedit. Te igitur compello,
Georgi Salzhubere, Commilito carissime: vt
quæ ex me audiuiſti, ad coticulam, atque in
disquisitionem tuam reuoces: & quid de hoc
argumento sentias, liberè exponas. Noſti
enim vetus illud dictum; homini ingenuo
nuſquàm eſſe maiorem gloriæ ambitum:
quàm vbi maximum veritatis patrocinium
ſuſcipitur.

D I X I.

R E S P O N S I O

GEORGII SALZ-
HUBERI BOII.

VANTA ASSIDU-
itate, & diligentia opus
ſit bonarum artium ſtu-
dioſis; ad veram, & ſoli-
dam eruditionem com-
parandã: nemo noſtrũ
ignorat, A V D I T O-

R E S. Quandoquidem, vt Poëta canit,

D 3 Nil

Nil sine magno

Vita labore dedit mortalibus: & secundum Comicum, Qui dormiunt libenter, sine lucro, & cum malo quiescunt. Contra verò, Labor omnia vincit improbus: & ingeniū ubi intenderis, valet

Verū enim verò qua in re potissimum hæc consistat diligentia, & assiduitas: & utriusque auscultando, an potius legendo, contemplando; liberalis doctrina comparetur: de eo vehementer à plerisque dubitatum fuisse affirmas. Quanquam verò nonnullis rationibus asserere videris: plus doctrinæ comparandæ aures, quàm oculos conferre: mihi tamen rem totam hanc accuratius consideranti, planè contrarium statuendum esse videtur. De quo ego dum paucis meam expono sententiam; & postulationi tuæ honestissimæ, potius virili satisfacere studeo: spero equidem, ut planè potius confido; maximam audientiam qualicunque orationi meæ facturam, totius huius concionis ornatissimæ summam, & multis rebus mihi cognitam, perspectam, & que humanitatem, atque benevolentiam. Primum igitur maximam vim possidere auscultationem, & audiendi attentionem, ad excellentiam doctrinam consequendam: id verò in se fieri planè nec possum, nec debeo. Nam si rerum humanarū, siue diuinarum scientiam consequi volumus; auscultatione opus est.

que assidua, & diligenti: sed ea tamen non
sola: verum quæ alijs quibusdam admini-
culis fulta sit; quæ multò magis sunt vtilia,
& necessaria. Quorum in genere est dili-
gens meditatio, & cura: quæ ex lectione
proficiscitur: lectio autem oritur ex visione:
ex oculis verò ipsa visio propagetur neces-
se est. Caterùm oculis subiectæ sunt res
longè maximæ, atque præclarissimæ: vt sa-
cræ literæ, quibus religionis doctrina tra-
ditur: vt mundus, & natura, & quæ in
his continentur omnia: quorum cognitio-
nem nullam habere possumus; sine contem-
platione ipsius vniuersitatis rerum; & sine le-
ctione optimorum auctorum: qui de tota re-
rum natura solerter admodum, & peritè scri-
pserunt: quorum cogitatione quid quæso
homini studioso esse potest admirabilius?
quid optabilius? quid iucundius? Quam
ad rem profectò plurimum adiumenti af-
fert visus: propterea quòd quæ oculis in-
tuemur, facilius & ipsi intelligere, & alijs
explicare possumus: verumq; est Poëtæ illud:

Segnius irritant animos demissa per aurem:

*Quàm quæ sunt oculis subiecta fidelibus, & quæ
Ipse sibi tradit spectator.*

Ex quo etiam Iustinianus Imperator
magis veritatem oculata fide, quàm per au-
res animis hominum infigi posse confirmat.

D 4 Cuius

Cuius rei hanc rationem affert Aristoteles: quod nimirum aspectus per se, & vi sua, nulliusque alterius opera percipiat: auditus vero aliena magis opera, quam sua: quoniam disciplina oratione traduntur; quæ constat ex nominibus: nominum autem unumquodque signum, & quædam veluti nota est. Quò pertinet etiam illud, quod Candaules ad Gygem pastorem regium dicit apud Herodotum: τὰ μὲν ὦτα τυγχάνει ἀνθρώπων ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν. Atque hoc ita verum esse communis testatur experientia: quæ docet pluris esse oculatum testem unum, quam auritos decem: propterea quòd qui audiunt, audita dicunt: qui vident, planè sciunt: ut est apud Comicum. Quid? quòd auditorum genus istud, quòd non tam oculis, quam auribus studere solet, apud veteres plerumque irrisum fuisse legimus: adeò ut auditorum nomen in contumeliam transferit: quòd Seneca proditum fuit. Quemadmodum & acroamata Græcis, id est, auditiones plerumque in malam partem accipiuntur: ut merito Iuuenalis conquestus fuerit de suo magistro; qui discipulos suos vexarit, non docuerit, dictatorum prolixitate: quum in Satyræ prima scribit in hunc modum:

*Semper ego auditor tantùm? nunquàmne reponam?
Vexatus toties ranci Theseide Codri?*

Imp...

*Impunè ergo mihi recitauerit ille togatas?
Hic elegos? impunè diem consumpserit ingens
Telephus? aut summi plena jam margine libri
Scriptus, & in tergo, nec dum finitus Orestes?*

Quid? quod M. Tullius Cicero libro de somnio Scipionis, aurium sensum omnium hebetissimum fatetur? & alibi iudicium aurium commune, & promiscuè omnibus tam stultis, quàm sapientibus datum esse contendit? Neque verò me mouet auctoritas quorundam: vt Homeri, Tiresiæ, Asclepiadæ, Diodori, Democriti, & aliorum: quos nominasti: qui quum oculis cæci essent, animo perspicaces admodum, solertesque fuerint: qui que licet alba, & atra luminibus amissis discernere non potuerint, nihilominus ad iusti, atque iniusti cognitionem, discretionemque fuerint idonei. Quasi verò mentis suæ prudentiam, intelligentiamque non antè adepti fuerint: quàm oculos amiserunt? Præsertim quum laboriosissimos, ingeniosissimosque eos homines fuisse constet: quemadmodum ex Democrito apparet: qui omnes labores ocio iucundiores esse dixit: neque quicquam tam molestum; quàm ignauium ocium. Quid verò magis conuenit inertio ocio; quàm oscitantia, & ignauiam eorum; qui aurium iudicio contenti, oculorum aciem negligunt? Sunt enim nonnulli adeò ociosi, & inertes; vt præceptorem quidem

D 5 docen-

docentem fortassis audiant: ceterum ipsi
deinceps domi suæ non laborent: nempe
auribus magis, quàm oculis fidentes. Con-
tra hos rectè Homericum griphum propo-
nere possumus: quem ex Odyssæa Maro ita
transtulit:

*Sunt geminæ somni portæ: quarum altera fertur
Cornea: qua veris facilis datur exitus umbris:*

Altera candenti perfecta nitens elephanto:

Hæc falsa ad terram mittunt insomnia manes.

Siquidem ebore dentes, cornu verò oculi
repræsentantur. Quæ enim oculis à no-
bis cernuntur: ea & certissima sunt: &
memoriæ firmiter in hærent: quæ verò au-
ditu solùm de ore aliorum percipiuntur:
incerta sunt quadantenus, & fluxa, eaque
per nebulam quasi conspecta, celeritè eua-
nescunt. Itaque studijs, & disciplinis plus
cornea pupilla confert; quàm dentes ebur-
nei. Atque hæc omnia, quæ dixi, non eò
à me proposita sunt: quod nullam plane
auscultationem in scholis vtilem, & salu-
tarem esse existimem: qua & ipsa carere
nullo modo possumus: modò ad optatam
studiorum metam peruenire voluerimus. Sed
opus est, præter hanc auscultationem, lectio-
ne, ac repetitione assidua; quæ à discipu-
lo domi suscipitur: sine qua omnis ma-
gistrorum industria, institutioque langui-
da est quodammodò, & manca: opus est
præterea

præterea memoria, & recordatione rerum
lectarum, atque auditarum: quæ visu plu-
rimùm adiuuatur, atque confirmatur: opus
denique annotatione, & scriptione dome-
stica: quæ nullum ad discendum, reminiscen-
dumque præsidium est firmitus, atq; præstan-
tius. Multùm igitur omnino legendum:
multùm scribendū est: & proficiendum, dum
scribimus, & dum legimus: & scribendum,
legendumque, dum proficimus: & si Plinio
credimus, tam diu discendū, quàm diu igno-
ramus: imò verò quàm diu viuimus. Maximè
verò opera danda est omnibus studiosis ado-
lescentibus: vt non nisi præmeditati, & ad
discendum parati, scholas literarum accedant:
& ex his rursus non nisi probè instructi, in-
formatique discedant: minimeque contenti
esse velint sola auscultatione: sed vt domi
singula perlustrent oculis; & animo reuol-
uant; & ore quasi ruminent; & vt quicquid
audiunt, leguntque, ita in arcanis memoria
totum recondant: tanquàm ad vsum huma-
narum actionum mox accommodaturi. Quæ
quidem omnia vt maximè sunt necessaria,
& vtilia: ita sine visu, & oculorum obtutu
perfici nequeunt. Atque in hoc quidem,
Eques nobilissime, vt mecum tibi conue-
nire planè existimo; ita te oscitantem, & dor-
mitantem auditorem fuisse hætenus non re-
perio: quem tam illustri, & honorifico indu-
stria

stria, diligentiaque testimonio, à schola vni-
uersa ornatum esse video. De quo equidem
vt debeo, tibi gratulor: eumque honorem ti-
bi Deum Optimum Maximum perpetuo
fortunare volo. D I X I.

DE MALA, VEL
BONA FAMA NON
negligenda

ORATIO PRIMA.

A IOANNE PHILIPPO
FUCHSIO A PINBACH
in Mœren &c. recitata.

COMMUNE ILLE,
AUDITORES, qui-
cunque dixit, dixisse hoc
mihi videtur: Placet mi-
hi mala fama, benè par-
ta. Quo equidem dicto
monere illud voluit; quod

M. Tull. Cicero alicubi scriptum reliquit:
inuidiam virtute partam, gloriam, non inui-
diam putandam esse. Nam est seculi huius
labes quædam, & macula; virtuti inuidere:
cui maximè inimicum esse solet, vulgus im-
peritum.